

Kako prenosi Rojters, kineska kompanija započela je u ponedjeljak radove na proširenju rudnika uglja i izgradnji nove termoelektrane u Srbiji, što je deo talasa investicija u nove elektrane na uglj u Balkanu, suprostavljenom politici EU o smanjenju upotrebe uglja. Projekat rudnika uglja u Kostolcu i izgradnja novog bloka snage 350 MW kineske kompanije China Machinery and Engineering Corp, predstavlja prvo novo postrojenje za proizvodnju električne energije u Srbiji u poslednjih 30 godina.

„Elektroprivreda Srbije otvara novo poglavlje“, izjavio je direktor EPS-a Milorad Grčić, navodi se u saopštenju povodom početka izgradnje.

Investicija, većim delom finansirana iz kredita kineske EXIM banke, obezbedila je budućnost rudnika i termoelektrane za narednih pola veka, rekao je Grčić.

Zemlje zapadnog Balkana, uključujući BiH, Kosovo, Srbiju i Crnu Goru, planiraju investicije vredne milijarde evra u izgradnju novih postrojenja na uglj, da bi se zadovoljila rastuća tražnja za električnom energijom, kako se povlače stara postrojenja.

Ukupno 2.600 MW novih proizvodnih kapaciteta na uglj je planirano u regionu u narednih deset godina.

Međutim, ekolozi strahuju da bi ulaganje u uglj moglo da se obije o glavu jer vlade mogu biti primorane da ulažu stotine miliona evra za nadogradnju termoelektrana kako bi ispunile standarde EU u oblasti životne sredine, u skladu sa napretkom ka članstvu u EU.

EU je u novembru predstavila nacrt odluke o obnovljivim izvorima, koji bi do 2030. trebali napajati pola Evrope i postepenom ukidanju subvencija za uglj, u okviru planova za smanjenje emisija i ispunjavanje ciljeva vezanih za klimatske promene.

Kandidati za EU, Srbija, Bosna, Makedonija, Kosovo i Crna Gora, moraju da sprovedu propise EU kako bi se kvalifikovali za članstvo.

Od 37 postrojenja na uglj koja rade na Balkanu, sa instalisanim kapacitetom 8.658 MW, čak 34 zahtevaju nove investicije da bi se uskladili sa zakonom o EU o zagađenju ili će biti povećeni iz upotrebe.

Širenje kopa Drmno u blizini Kostolca koštaće 123 miliona dolara.

„Proširenje rudnika uglja za snabdevanje novog postrojenja posebno je zabrinjavajuće, jer nije izvedena procena uticaja na životnu sredinu za povećanu proizvodnju“, izjavila je za Rojters Pipa Galop, koordinator istraživanja CEE Bankwatch Network.

Energetska zajednica, koja je zadužena za usklađivanje energetske tržišta zapadnog Balkana sa EU, primila je žalbu povodom potencijalne državne pomoći za termoelektranu Kostolac B u vidu kredita, garancija i izuzimanja od carina i PDV-a.

Lignit je široko dostupan na Balkanu, što je privlačno vladama koje traže načine da obezbede sigurnost snabdevanja i niske cene energije, ali i smirivanja uticajnih rudarskih

lobija.

Ugalj – uglavnom domaći lignit – čini više od polovine potrošnje energije u Srbiji, Kosovu, Makedoniji i Crnoj Gori.

Međutim, s obzirom da EU, Svetska banka i druge organizacije smanjuju finansiranje uglja, zemlje zapadnog Balkana suočavaju se sa teškoćama u obezbeđivanju finansijskih sredstava za realizaciju svojih projekata i sve više se okreću kineskim finansijskim institucijama i izvođačima.

Kineska razvojna banka finansirala je izgradnju 300 MW postrojenja na uglj u Bosni, koje je počelo sa radom u septembru prošle godine.

Neki od najvećih projekata su na čekanju dok se ne obezbedi finansiranje, zbog čega države rizikuju da postanu zavisni od skupog uvoza energije, ukoliko se ne izgrade novi kapaciteti. U Crnoj Gori, Škoda Praha nije uspela da obezbedi finansiranje za novu veliku elektranu na uglj.

Na Kosovu, planirana izgradnja nove 600 MW elektrane čeka usvajanje odluke Svetske banke o tome da li da finansira projekat. Ako banka podrži projekat, to će značiti promenu politike podrške čistijim alternativama uglju.